

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Η Δρ. Μπάρμπαρα Πομιεχόφσκα, νευροεπιστήμονας και επικεφαλής μελέτης σχετικής με την ανθρώπινη δημιουργικότητα και την παραγωγική σκέψη καταλήγει σε πολύτιμα συμπεράσματα. Υποστηρίζει ότι η ανθρώπινη ευφυΐα στηρίζεται τόσο στη συνδυαστική ικανότητα όσο και στην ικανότητα εφεύρεσης νέων πραγμάτων. Ωστόσο, η δημιουργικότητα που οδήγησε τον άνθρωπο σε τεράστια πρόοδο ξεκινά από τη βρεφική ηλικία και πρέπει να εξεταστούν όλοι οι παράγοντες που μπορούν να την επηρεάσουν όπως οι βιοτικές συνθήκες, μορφωτικό περιβάλλον, κοινωνικό πλαίσιο.

ΘΕΜΑ Β

- B1.** α. → Σωστό β. → Σωστό γ. → Λάθος δ. → Λάθος ε. → Σωστό
- B2.** Στο κείμενο 1 εντοπίζονται χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου. Αρχικά, παρατηρείται ειδική επιστημονική ορολογία : «αποκλίνουσα σκέψη» , «πολυαισθητηριακές εμπειρίες μάθησης». Επιπλέον είναι συχνή η χρήση παθητικής σύνταξης : «έχει επιβεβαιωθεί» , «εντοπίζεται» «εξασφαλίζονται» , «χαρακτηρίζονται».
- Το συγκεκριμένο κείμενο αποτελεί απόσπασμα από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης που υπογράφει ο Αντώνης Λενακάκης ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ με θέμα τις Τέχνες, το διαδίκτυο και τη δημιουργικότητα. Έχει βασιστεί σε επιστημονικές έρευνες που έχουν μάλιστα επιβεβαιωθεί: « Η δυναμική σχέση... ερευνητικά». Έτσι δικαιολογείται ο επιστημονικός λόγος.
- B3. α.** Ο τίτλος του κειμένου 2 είναι ευφάνταστος και πρωτότυπος. Εμπεριέχει τη λέξη «δημιουργικότητα» που είναι η λέξη-κλειδί του κειμένου που ακολουθεί. Επίσης, τη λέξη «κούνια» για να μας προετοιμάσει από τον τίτλο κιόλας για το γεγονός ότι σύμφωνα με τη σχετική μελέτη, η ανθρώπινη δημιουργικότητα ξεκινά ήδη από τη βρεφική ηλικία. Πρόκειται για έναν μεταφορικό, σύντομο τίτλο που προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Διατυπώνει με βεβαιότητα (Οριστική έγκλιση: «αρχίζει») το αποτέλεσμα της επιστημονικής έρευνας που καταλήγει στην πρόωπη ανάπτυξη της δημιουργικότητας από την βρεφική κιόλας ηλικία. Αναφέρεται σχεδόν αυτούσιος ο τίτλος στην 1^η παράγραφο «η δημιουργική σκέψη ξεκινά από την... κούνια» και αναλύεται στη συνέχεια.

β. Μετατροπή σε παθητική σύνταξη:

θα πρέπει επομένως να **μελετηθούν** οι **συνθήκες** εκείνες **από τις οποίες επηρεάζεται** αρνητικά **η ανάπτυξη** των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων.

Με την παθητική σύνταξη το ύφος γίνεται πιο τυπικό, επίσημο, σοβαρό. Δίνεται έμφαση στην ενέργεια των ρημάτων, δηλαδή στη μελέτη των συνθηκών και στην αρνητική επίδραση τους στην ανάπτυξη των δημιουργικών ικανοτήτων.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Ο ήρωας του κειμένου 3 εμφανίζεται βαθιά προβληματισμένος και απελπισμένος. Η συναισθηματική και ψυχολογική του αυτή κατάσταση οφείλεται στην απουσία δημιουργικότητας και καλής διάθεσης που παρατηρεί κυρίως στους χώρους εργασίας (γραφεία) αλλά και στις σχολές των νεαρών φοιτητών. Η απογοήτευση του εκδηλώνεται με ειρωνικό ύφος ήδη από τον τίτλο του κειμένου («Εξαίσια αστική μας κοινωνία») αλλά και λίγο αργότερα («οι αγαπητοί μου συνάδελφοι...»). Ο ήρωας μας περιγράφει με αρκετές εικόνες ένα τοξικό και αρνητικό εργασιακό περιβάλλον το οποίο μάλιστα ο αφηγητής τονίζει με χαρακτηριστική συνυποδηλωτική γλώσσα («μαζεύτηκαν όλες οι μπαγιάτικες φάτσες...»), («θα τους έχει αποξεράνει, σώμα και καρδιά...»). Αφηγείται την επίσκεψή του σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα «Σηκώθηκα και ξαναπήγα στις διάφορες μεγάλες σχολές....» για να καταλήξει και θλιβερή διαπίστωση ότι «το επόμενο κύμα...θα είναι χειρότερο».

Η στάση του συγκεκριμένου ήρωα είναι απόλυτα αρνητική και απαισιόδοξη. Ελπίζω να μην βρεθώ ποτέ σε αντίστοιχη θέση και θα αγωνιστώ ώστε να το αποφύγω. Θεωρώ ότι με τα κατάλληλα εφόδια, διαρκή επιμόρφωση, ευελιξία και προσαρμοστικότητα αλλά και κατάλληλη καθοδήγηση θα αποφύγω αυτές τις δυσάρεστες εργασιακές συνθήκες. Πιστεύω ότι η γενιά μας πρέπει να είναι πιο τολμηρή αλλά και προετοιμασμένη για το εργασιακό περιβάλλον του μέλλοντος και να μην επικεντρωνόμαστε μόνο στα πνευματικά επαγγέλματα.

ΘΕΜΑ Δ**Δ1**

«Αναζητώντας την δημιουργικότητα....»

Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης και η υπερεξειδίκευση έχουν στερήσει από τον σύγχρονο άνθρωπο την φαντασία και τη δημιουργικότητα που αποτελούν βασικά συστατικά της ανθρώπινης φύσης. Όλοι οι φορείς και κυρίως το σχολείο οφείλει να καλλιεργήσει προσωπικότητες με θετική σκέψη, επινοητικότητα και διάθεση για δημιουργία.

1^ο ζητούμενο:

- α.** Λόγοι για τους οποίους το σχολείο πρέπει να καλλιεργεί τη δημιουργικότητα:
- Ανάπτυξη νοητικών ικανοτήτων και κριτικής σκέψης για επίλυση προβλημάτων.
 - Καλλιέργεια φαντασίας, ώστε να μπορούν να αναλύουν και να επεξεργάζονται πληροφορίες.
 - Ανάλυση πρωτοβουλιών – πιο παραγωγικοί και αποτελεσματικοί
 - Καλύτερη πρόσληψη σύνθετων εννοιών.
 - Ανάπτυξη πολύπλευρης προσωπικότητας – ενίσχυση της αυτοεκτίμησης - κατάκτηση αυτογνωσίας.
 - Διαμόρφωση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών, οι οποίοι θα δρουν συλλογικά για αντιμετώπιση ποικίλων κοινωνικών προβλημάτων.

2^ο ζητούμενο:

- β.** Τρόποι προσωπικής δημιουργικής έκφρασης.
- Συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες, ώστε να αισθάνεται ενεργός.
 - Καλλιέργεια καλλιτεχνικών δεξιοτήτων μέσω της ενασχόλησης με την τέχνη π.χ ζωγραφική, χορός, θέατρο.
 - Εθελοντικές δράσεις π.χ καθαρισμός ακτών, δασών, προσφορά σε ηλικιωμένους.
 - Συμμετοχή σε πολιτιστικούς συλλόγους.
 - Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα – δραστηριότητες για νέους (π.χ ρομποτική, πειράματα...).

Τα μεγάλα επιτεύγματα της ανθρωπότητας αλλά και η τεράστια πρόοδος που έχει σημειωθεί σε όλους τους τομείς οφείλονται στην δημιουργικότητα του ανθρώπινου είδους. Αξίζει λοιπόν να επενδύσουμε σ' αυτήν ώστε να εξασφαλίσουμε την ανοδική πορεία που όλοι ευχόμαστε, ξεκινώντας από σημαντικές αλλαγές στον χώρο της εκπαίδευσης. Το δημιουργικό σχολείο πρέπει να είναι ο στόχος όλων.

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!!!